

26B:4

När anledning förelegat att ifrågasätta mätresultaten från en vattenmätare, har mängdavgifterna för vattenförbrukningen inte bestämts efter avläst förbrukning utan på grundval av genomsnittsförbrukningen före och efter den aktuella perioden.

I.S. ägde en fastighet i Hallabro, Ronneby kommun. På fastigheten fanns ett enfamiljshus samt en byggnad som tidigare utnyttjats som snickerifabrik. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för Ronneby kommuns allmänna va-anläggning och är sedan början av 1960-talet ansluten till denna anläggning. Mellan Ronneby kommun och I.S. hade uppkommit tvist om brukningsavgifter som påförts I.S. för tredje tertialet 1978 och första tertialet 1979. I.S. gjorde gällande att fastighetens vattenmätare registrerat högre vattenmängd än som i verkligheten levererats och att han som följd därav påförts för höga avgifter.

Vattenmätaren – en med torrlöpande rullräkneverk försedd volymmätare av fabrikat IMO, storlek 5 m^3 – var placerad i fastighetens bostadshus. Mätaren demonterades den 9 mars 1979 och ersattes med en vinghjulsmätare av fabrikat Hydrometer.

I räkning för tredje tertialet 1978 påfördes I.S. fast avgift med 34 kr 66 öre samt mängdavgift för 253 m^3 med 895 kr 62 öre. Den debiterade vattenmängden utgör skillnaden mellan vad som uppmäts per den 20 december 1978 – 333 m^3 – och en vattenmängd om sammanlagt $(40 + 40 =) 80\text{ m}^3$ för vilken avgift uttagits genom preliminärdebiteringar för första och andra tertialen 1978. Räkningen, som efter öresutjämning slutade på 930 kr 30 öre, förföll till betalning den 30 mars 1979. – Av räkningsbeloppet betalade I.S. 176 kr 25 öre, motsvarande vad han debiterats och erlagt för vart och ett av de båda föregående tertialen. Återstoden, 754 kr 5 öre, är alltså obetald. I räkning för första tertialet 1979 påfördes I.S. dels fast avgift och mängdavgift för tiden intill slutavläsningen av IMO-mätaren med respektive 23 kr och $(160 \times 4,05 =) 648$ kr, dels fast avgift och preliminär mängdavgift för återstoden av tertialet med respektive 17 kr och $(46 = 503: 4,05 =) 186$ kr 30 öre. Räkningen på totalt 874 kr 30 öre förföll till betalning den 30 juli 1979. – Av räkningsbeloppet betalade I.S. 203 kr 30 öre, vilket motsvarar den del av räkningsbeloppet som avser tiden efter demonteringen av IMO-mätaren $(17 + 46 \times 4,05)$. Återstoden, 671 kr, är alltså obetald.

Kommunen yrkade vid Va-nämnden förpliktande för I.S. att utge det resterande avgiftsbeloppet $(754,05 + 671 =) 1\,425$ kr 5 öre jämte viss ränta.

I.S. bestred yrkandet och anförde: Sedan den höga vattenregistreringen konstaterats vid avläsningen i december 1978, kontrollerade han mätaren varje dag. Han förstod att det inte stod rätt till med registreringen, som låg mellan 2 300 och 2 500 l varje dygn trots att det varken fanns någon läcka eller otäta kranar, och anmälde till vattenverket att det måste vara något fel på mätaren. Trots upprepade hänvändelses både i januari och februari 1979 vidtogs ingen åtgärd. Vattenverket vägrade i det längsta att byta ut mätaren med motiveringen att det inte kunde bli något fel på den typen av mätare. Först den 9 mars 1979 byttes mätaren ut mot en ny. Genast sjönk förbrukningen till normala 230–250 l per dygn. Den nya mätaren har även fortsättningsvis visat normala värden, eller i genomsnitt 109 m³ per år fram till den 9 mars 1982. Ingen annan åtgärd än mätarbytet har vidtagits med va-installationen. Efter det att han anmält den höga registreringen, utförde för övrigt vattenverkets personal kontroller inom fastigheten och hittade då varken läckor, otäta kranar eller läckande wc-stolar. Bostadshuset är sedan år 1976 uthyrt till ett mycket ansvarskännande pensionärspar som omedelbart skulle ha anmält om något fel uppkommit. Förutom va-installationen i bostadshuset finns ett tappställe i snickeribyggnaden samt ett utvändigt tappställe som bara kan öppnas med ratt. Installationen tillgodoses dagligen, utom av de boende, av honom själv och hans far. – Grunden för bestridandet är att IMO-mätaren visat alldeles för höga värden och att han därför inte är skyldig att betala mer än vad han redan erlagt i avgift, vilket motsvarar tidigare perioders normalförbrukning.

Från kommunens sida yttrades häremot: IMO-mätaren har inte varit felaktig. Den har provats två gånger, först av kommunens personal omedelbart efter nedmonteringen, och sedan vid mätarverkstaden i Malmö. Vid bägge tillfällena visade mätare 1 % för mycket, vilket ryms inom den godtagbara felmarginalen. Mätaren är så utförd att den inte kan påverkas av rostflagor o d att visa högre värden än de verkliga. Mekaniska fel i räkneverket kan uppstå men de skulle kvarstå och upptäckas vid kontrollmätningen. – Det går inte att ange när merförbrukningen började under 1978. Tänkbara förklaringar till denna är att någon kran eller wc-stol läckt eller att en utvändigt tappkran använts okontrollerat av utomstående. Vid demonteringen av mätaren noterade va-verkets anställda R.J. att en wc-stol var otät. – Kommunen gör alltså gällande att mätvärdena är riktiga och att I.S. därför är skyldig att betala hela den fordrade avgiften.

Va-nämnden yttrade:

Som framgår av avläsningsuppgifterna har årsförbrukningen av vatten inom fastigheten – bortsett från tiden 7 december 1977 – 9 mars 1979 – tämligen konstant hållit sig kring 110–120 m³. 1978 års mätresultat innebär att förbrukningen det året skulle ha varit ungefär tre gånger än denna normalförbrukning. Avvikelsen är i och för sig inte större än att den skulle kunna förklaras av ett mindre läckage i va-installationen. Möjligt är dock att ökningen hänförs till en begränsad period, exempelvis mot slutet av 1978. Avvikelsen från normalförbrukningen blir då väsentligt större och skulle kunna motsvara vad som konstaterats för närmast följande avläsningsperiod, dvs. för tiden från den 20 december 1978 till mätarbytet. Resultatet för den tiden är nästan sju gånger högre än normalförbrukningen.

I.S. har – oemotsagd av kommunen – uppgivit att han praktiskt taget dagligen under sistnämnda period avläst mätaren och då insett att det måste ha varit något fel med registreringen samt att han med hänvisning till dessa iakttagelser upprepade gånger begärt att va-verket skulle byta mätaren. Va-verket har först i mars 1979 – eller ungefär två och en halv månad efter decemberavläsningen – tillmötesgått denna begäran och föranstaltat om provning av mätaren. Det är vidare klarlagt att efter mätarbytet mätresultaten återigen nära överensstämmer med de tidigare normalvärdena samt att boende- och brukningsförhållandena på fastigheten i vart fall sedan 1976 varit praktiskt taget oförändrade.

Vid provning av IMO-mätaren har den visserligen befunnits fungera utan andra avvikelser än sådana som ligger inom godtagbara variationsgränser. Det måste antagas att provningen innefattat kontroll i föreskriven ordning av flödesregistreringen men det framgår ej av utredningen, om mätarens räkneverk blivit särskilt undersökt. De förut anförda förhållanden ger – trots mätarprovningen – anledning att ifrågasätta riktigheten av mätresultaten per den 20 december 1978 och den 9 mars 1979. Den kvarstående osäkerheten bör under förhandenvarande omständigheter gå ut över kommunen. Mängdavgiften för tiden 1977-12-07--1979-03-09 bör därför inte bestämmas efter den avlästa förbrukningen utan på grundval av genomsnittsförbrukningen före och efter denna tid.

Detta innebär att I.S. inte skall erlägga någon ytterligare avgift för tiden in- till den 20 december 1978. För tiden därefter till den 9 mars 1979 har han inte erlagt någon avgift. I enlighet med vad som angetts i kommunens räkning utgör den fasta avgiften för denna tid 23 kr. Den mängdavgift som I.S. därutöver skall utge bör bestämmas till $(40 \times 4,05 =)$ 162 kr.

Va-nämnden biföll endast i så måtto kommunens talan att I.S. förpliktades att betala 185 kr jämte ränta.

Beslut: 1984-07-06, BVA 83

Mål nr: VA 298/81